

להיות ישראלי- שיעור חברה ליום העצמאות

(אורך הפעילות כשעה)

מטרות:

1. הגדרת המושג ישראלי
2. פירוק ובחינת הזהות הישראלית.
3. בחירה בזהות ישראלית שמכילה את כלל החברה

זמן	ציוד	דגשים	כותרת
5			פתיחה
10	דפים	חשוב שהתלמידים לא יגלו. ניתן לעשות דיון תוך כדי המשחק	מה ישראלי?
15	טוש ולוח	דיון: האם הדמויות האלה הן ישראליות?	אינקוגניטו
15	כרטיסיות עם דברים ישראליים		בחירה מהירה
10	אותן כרטיסיות, טושים ללוח 3 צבעים	לדבר על ההבדלים בין התחומים. מה מהם היינו רוצים שתהיה הישראליות שלנו?	חלוקה לתחומים: תרבות, לאום, דת
5			סיכום

1. פתיחה:

בסדנה הקרובה ננסה להבין מה זה אומר ישראליות. כולנו משתמשים במילה הזאת הרבה פעמים, אבל לפעמים מתכוונים לדברים שונים. ננסה לבדוק האם יש משהו שמשותף לכל הישראלים, מה נחשב לישראלי ולמה ואיך היינו רוצים להגדיר ישראליות.

2. מה ישראלי? (10 דק)

כל תלמיד מקבל דף, אומרים להם שהמשחק הוא בנושא ישראליות, ושהם צריכים לחשוב על הדבר הכי ישראלי בקטגוריה שניתן. בכל פעם המדריך מקריא את הקטגוריה והחניכים צריכים לחשוב על דוגמה לקטגוריה ולכתוב אותה (למשל, מאכל ישראלי- פלאפל). חשוב שהחניכים לא יגלו אחד לשני ולא יתנו רמזים. בסוף כל הקטגוריות עוברים על התשובות ובודקים מה היתה התשובה עם שנרשמה הכי הרבה פעמים בכל קטגוריה. התלמיד שהצליח הכי הרבה פעמים- זוכה.

הקטגוריות:

תכנית טלוויזיה	צבע	חג
זמר	עיר בארץ	משהו שעושים בשבת
מאכל	יחידה בצבא	מנהיג

- ← איך ידעתם מה לכתוב?
- ← איפה למדתם את זה?
- ← מה היה יותר קשה? על מה היתה פחות הסכמה?
- ← בגלל שהנושא יותר מורכב? כי יש יותר אופציות?
- ← יש לנו תרבות ישראלית משותפת, אבל האם היא משותפת לכולם?

3. אינקוגניטו (15 דק)

עכשיו ננסה לראות אם התרבות הישראלית שייכת לכל הישראלים.

מבקשים שלושה מתנדבים שיבואו לשבת מול כולם. כל אחד יקבל דמות שונה מהחברה הישראלית, מבלי לראותה ורק הכיתה תראה אותה (אפשר לתלות על הלוח מאחורי המתנדבים כשגבם ללוח. דרך שאלות של כן ולא המתנדבים צריכים לנחש מי הם.

הדמויות- חברת כנסת אתיופית, רופא ערבי נוצרי ובמאית חרדית.

- ← אתם מכירים דמויות כאלה?
- ← יש בסביבה שלכם אנשים שונים מכם?
- ← הם גם ישראלים? מה בהם ישראלי?
- ← מהם גבולות הישראליות?
- ← האם קבוצות מיעוט בישראל גם נחשבות לישראלים?

• אפשר להסביר מה הן קבוצות מיעוט:

(קבוצות בעלות מרכיב ייחודי אחד או יותר המבדיל את הקבוצה מאוכלוסיית הרוב במדינה. והמעוניין בדרך כלל לשמור על זהותו הייחודית. המרכיב הייחודי עשוי להיות שפה, דת, תרבות, מוצא או מורשת היסטורית).

4. בחירה מהירה (10 דק)

מתחלקים ל-4 קבוצות, כל קבוצה מקבלת הרבה דברים שמגדירים ישראליות (ראה נספח) בכל פעם הם צריכים לוותר על משהו או שניים בזמן קצוב. ניתן גם לדרג אותם מהכי ישראלי להכי פחות.

(להניח תפילין, לשמוע שלמה ארצי, לעשות על האש, ללכת לים, לשיר התקווה, לאכול שווארמה, לשחק כדורגל, לדחוף בתור, לצפצף בפקק, לא לשלם מיסים, להתגייס לצבא, לראות האח הגדול, לגור בארץ, לדבר עברית, לגור בקיבוץ, לעבוד בחקלאות).

- ← על מה היה לכם קל לוותר?
- ← איזה דברים הם הכי חשובים?
- ← מה משותף לכלל אזרחי ישראל?
- ← על מה אי אפשר לוותר?
- ← אמריקאי שחי בארה"ב אבל הוא יהודי ומאוד אכפת לו. ישראלי?
- ← אתיופי שעלה לפני שנתיים, לא מדבר עברית ומסתובב רק עם אתיופים אחרים. ישראלי?

5. מרוץ שליחים (10 דק)

← מה משותף ומה שונה בין כל הדברים האלה?

עכשיו נעשה מרוץ שליחים, המורה יכתוב על הלוח שלוש קטגוריות: תרבות, יהדות ולאומיות ישראלית. כל קבוצה נעמדת בטור (אותן 4 קבוצות מקודם) וצריכה למיין את הדברים שיש לה לפי הנושאים. אחרי שחילקו את כל הדברים, כל קבוצה צריכה להוסיף עוד 2 דברים לכל נושא.

- ← יש דברים שהם חופפים?
- ← יש דברים שהתלבטתם ולא ידעתם איפה לשים?
- ← יש עוד נושאים שהייתם מוסיפים?
- ← אילו מהנושאים האלה משותפים לשלוש הדמויות שראינו קודם? (חרדי, עולה חדש, ערבי ישראלי)
- ← מה שייך רק לחלק מהאנשים בישראל?
- ← למתקדמים- מה לא שייך לכולם אבל היינו רוצים שיהיה?

6. סיכום (5 דק)

דיברנו בסדנה על הישראליות שלנו- מה משותף לכל האנשים בישראל? מה זה אומר בחיים של כל אחד מאיתנו להיות ישראלי?

הישראליות מורכבת מהרבה מאוד דברים מתחומים שונים: תרבות, דת לאום, היסטוריה וכו'. חשוב שתהיה לנו דעה על מה זה להיות ישראלי ושנשים לב שהישראליות שלנו איננה מדירה אף אחד, לא פוגעת באחרים ומאפשרת לכלל החברה לקחת בה חלק.

נספחים- מאפיינים של ישראליות

ללכת
לים

לדבר
עברית

להיות
חוצפן

להידחף
בתור

להתחפש
בפורים

לא להיות
פראייר

לשמוע
שלמה
ארצי

להניח
תפילין

לשמור
כשרות

להתפלל
בכותל

לשרת
בצה"ל

לראות
ארץ נהדרת

להצביע
בבחירות

לעשות
על האש

לגור
בארץ

לשיר
התקווה

